2025/1017

27.5.2025

PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) 2025/1017

ze dne 26. května 2025

o dočasných mimořádných opatřeních pro Španělsko, kterými se stanoví odchylky od některých ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 a od nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/126 za účelem řešení konkrétních problémů v odvětví ovoce a zeleniny a v odvětví vína způsobených závažnými nepříznivými meteorologickými jevy

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 ze dne 2. prosince 2021, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV), a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013 ([1]), a zejména na čl. 148 odst. 1 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) V důsledku závažných nepříznivých meteorologických jevů, které se vyskytly v oblasti Valencie ve Španělsku v říjnu a listopadu 2024, byla dramaticky poškozena produkce ovoce a zeleniny a vinných hroznů a vinařských produktů, jakož i produkční potenciál a infrastruktura organizací producentů a vinařů. Izolovaná výšková tlaková níže, která způsobila katastrofální přívalové povodně a přívalové deště, vážně zasáhla nebo přímo zničila ovocné sady a vinice nacházející se v této oblasti. Způsobila tak nejen obrovské ztráty pro sklizeň v roce 2024, ale očekává se, že bude mít negativní dopad i na odvětví ovoce a zeleniny a vína v následujících letech. Odhadované škody na úrodě roku 2024 způsobené katastrofálními bleskovými povodněmi a přívalovými dešti činí 644,6 milionu EUR. U některých produktů jsou škody obzvláště vysoké, např. odhadované ztráty v odvětví mandlí a lískových oříšků činí 49,3 milionu EUR, a odhadovaný propad produkce v roce 2024 činí více než 30 % u mandlí a dokonce 50 % u lískových oříšků. Vážně zasaženo bylo téměř 30 000 hektarů vinic. Negativní důsledky pro nejpostiženější oblasti navíc přesahují letošní produkci, protože jde o škody na stromech v sadech, vinicích a na trvalých stavbách, jakož i zničení strojů, teras a zavlažovacích systémů. Tyto škody ovlivní budoucí produkční kapacitu těchto oblastí.

(2) Mnozí z producentů ovoce a zeleniny, kteří byli v říjnu a listopadu 2024 silně zasaženi závažnými nepříznivými meteorologickými jevy, jsou členy uznaných organizací producentů, které provádějí operační programy. Od října 2024 čelí tyto organizace producentů a jejich členové obtížím při plnění svých zbývajících závazků v rámci programů na rok 2024 a při přebírání závazků v rámci programů na rok 2025. V důsledku toho se může stát, že některé ze schválených intervencí nebudou provedeny, a část provozních fondů tak nebude vyčerpána, a že zároveň opatření přijatá organizacemi producentů ke zvládnutí krizové situace zůstanou nezpůsobilá pro financování Unií. Vinaři, jejichž vinice byly vážně postiženy, čelí podobně obtížné situaci, protože nejenže byli připraveni o sklizeň v roce 2024, ale aby mohli opět vyrábět víno, musí zároveň co nejdříve obnovit své poškozené vinice a celou infrastrukturu. V této souvislosti je nutné přijmout naléhavá opatření k řešení situace umožněním určité flexibility při provádění operačních programů, která by organizacím producentů umožnila vynakládat prostředky z provozních fondů na přesně cílené intervence a účinně přesměrovat unijní financování v rámci těchto fondů, a při provádění intervencí v odvětví vína tím, že se v nezbytně nutném rozsahu umožní odchylky od některých ustanovení nařízení (EU) 2021/2115, kterým se stanoví pravidla pro intervence v odvětví ovoce a zeleniny, jakož i od pravidel pro náhradu investic stanovených v nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/126 ([2]).

([1]) Úř. věst. L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.

([2]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/126 ze dne 7. prosince 2021, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 o dodatečné požadavky na některé typy intervencí stanovené členskými státy v jejich strategických plánech SZP na období 2023 až 2027 podle uvedeného nařízení, jakož i pravidla týkající se poměru pro standard dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES) 1 (Úř. věst. L 20, 31.1.2022, s. 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/126/oj).

(3) Podle čl. 47 odst. 2 písm. f), g) a h) nařízení (EU) 2021/2115 mohou uznané organizace producentů a sdružení organizací producentů v rámci svých schválených operačních programů provádět intervence s cílem předcházet krizím v odvětví ovoce a zeleniny a řešit je. Tyto intervence mají zvýšit jejich odolnost vůči krizím a pomoci při jejich zvládání. Podle čl. 50 odst. 7 prvního pododstavce písm. d) uvedeného nařízení však tyto intervence nesmí tvořit více než třetinu celkových výdajů v rámci operačního programu, aby se zabránilo nadměrnému vynakládání finančních prostředků v rámci operačního programu na financování výhradně intervencí k řešení krizí. Vzhledem k vážným důsledkům závažných nepříznivých meteorologických jevů v říjnu a listopadu 2024 a k velkému rozsahu škod, které způsobily v odvětví ovoce a zeleniny, je však nezbytné poskytnout postiženým organizacím producentů větší flexibilitu a umožnit jim, aby své zdroje v rámci operačních programů zaměřily na intervence v oblasti řešení krizí, které se zabývají důsledky těchto jevů. Pokud jde o oblasti postižené závažnými nepříznivými meteorologickými jevy v říjnu a listopadu 2024, pravidlo stanovené v čl. 50 odst. 7 prvním pododstavci písm. d) uvedeného nařízení by se proto nemělo vztahovat na operační programy vyplacené nebo provedené v roce 2025.

(4) Uznané organizace producentů a sdružení organizací producentů musí mít dále možnost přesměrovat finanční prostředky, včetně finanční podpory Unie v rámci příslušného provozního fondu, na intervence, které jsou nezbytné k řešení důsledků závažných nepříznivých meteorologických jevů v říjnu a listopadu 2024. Aby se tato možnost pro uznané organizace producentů a sdružení organizací producentů zajistila, je nezbytné, aniž je dotčen článek 51 nařízení (EU) 2021/2115, navýšit v letech 2024 a 2025 omezení finanční podpory Unie stanovené v čl. 52 odst. 1 uvedeného nařízení z 50 % na 70 % skutečně vynaložených výdajů.

(5) V souladu s čl. 58 odst. 1 prvním pododstavcem písm. a) bodem iv) nařízení (EU) 2021/2115 není běžná obnova vinic spočívající v opětovné výsadbě stejné odrůdy révy vinné v rámci stejného systému pěstování révy vinné po skončení přirozené životnosti révy způsobilá v rámci typu intervence k restrukturalizaci a přeměně vinic. V důsledku závažných nepříznivých meteorologických jevů v říjnu a listopadu 2024 však bylo mnoho vinic v oblasti Valencie ve Španělsku vážně poškozeno nebo dokonce zcela zničeno. Aby se obnovil produkční potenciál postižených vinařů, musí být tyto vinice znovu osázeny. Cílem této výsadby by nebylo primárně zlepšit techniky obhospodařování vinic, ale spíše obnovit vinice v podobě před závažnými nepříznivými meteorologickými jevy v říjnu a listopadu 2024. Proto je vhodné podpořit vinaře v tomto procesu obnovy a výjimečně umožnit běžnou obnovu vinic, aby byly způsobilé v rámci intervence k restrukturalizaci.

(6) S cílem poskytnout přiměřenou podporu vinařům, kteří naléhavě musí obnovit své vinice a jejich náhle ztracený potenciál produkce, je důležité stanovit zvýšenou míru spolufinancování ve výši 80 % skutečných nákladů vynaložených na obnovu vinic, které Španělsko označilo za postižené závažnými nepříznivými meteorologickými jevy v říjnu a listopadu 2024, jak je tomu již v případě jiných intervencí Unie zaměřených na obnovu zemědělského potenciálu, zejména intervencí uvedených v čl. 73 odst. 3 prvním pododstavci písm. d) bodě i) nařízení (EU) 2021/2115. Vzhledem k tomu, že náhrada ztráty příjmu ve formě povolení souběhu starých a nových vinic není v dané situaci vhodná, je navíc nutné stanovit, že náhrada ztráty příjmu v důsledku provádění intervence může být producentům postiženým závažnými nepříznivými meteorologickými jevy v říjnu a listopadu 2024 poskytnuta pouze ve formě finanční náhrady, a to na dobu nejvýše tří let.

(7) Podle čl. 11 odst. 10 nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2022/126 nesmí být investice do hmotných a nehmotných aktiv, které využívají finanční podpory Unie, nahrazeny během doby dlouhodobých účinků totožnými aktivy. S cílem zmírnit finanční a provozní potíže organizací producentů a sdružení organizací producentů, které přišly o své investice v důsledku závažných nepříznivých meteorologických jevů v říjnu a listopadu 2024, a umožnit jim opětovně investovat do hmotných a nehmotných aktiv, je nutné se v roce 2025 odchýlit od zákazu náhrad investic totožnými aktivy.

(8) Vzhledem k nutnosti přijmout okamžitá opatření a urychleně zmírnit vážné negativní dopady závažných nepříznivých meteorologických jevů v říjnu a listopadu 2024 na organizace producentů a sdružení organizací producentů v odvětví ovoce a zeleniny a na vinaře ve Španělsku by toto nařízení mělo vstoupit v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*. Vzhledem k tomu, že čl. 148 odst. 3 nařízení (EU) 2021/2115 stanoví, že opatření zůstávají v platnosti po dobu nejdéle 12 měsíců, mělo by toto nařízení být použitelné po dobu 12 měsíců ode dne vstupu v platnost.

(9) Opatření stanovená tímto nařízením jsou v souladu se stanoviskem Výboru pro společnou zemědělskou politiku,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Dočasné odchylky od nařízení (EU) 2021/2115, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny

1. Odchylně od čl. 50 odst. 7 prvního pododstavce písm. d) nařízení (EU) 2021/2115 se omezení týkající se třetiny celkových výdajů na intervence v rámci typů intervencí podle čl. 47 odst. 2 písm. f), g) a h) uvedeného nařízení nevztahuje na operační programy vyplacené nebo prováděné v roce 2025 v oblastech, které Španělsko označilo za postižené závažnými nepříznivými meteorologickými jevy v říjnu a listopadu 2024.

2. Omezení stanovené v čl. 52 odst. 1 nařízení (EU) 2021/2115 činí 70 % skutečných výdajů vynaložených v letech 2024 a 2025 na operační programy prováděné organizacemi producentů nebo sdruženími organizací producentů, které Španělsko označilo za postižené závažnými nepříznivými meteorologickými jevy v říjnu a listopadu 2024.

Článek 2

Dočasné odchylky od nařízení (EU) 2021/2115, pokud jde o odvětví vína

1. Odchylně od čl. 58 odst. 1 prvního pododstavce písm. a) bodu iv) nařízení (EU) 2021/2115 se povoluje běžná obnova vinic spočívající v opětovné výsadbě stejné odrůdy révy vinné v rámci stejného systému pěstování révy vinné bez zlepšení technik obhospodařování vinic, pokud jde o vinice, které Španělsko označilo za postižené závažnými nepříznivými meteorologickými jevy v říjnu a listopadu 2024.

2. Odchylně od čl. 59 odst. 1 prvního a druhého pododstavce nařízení (EU) 2021/2115 finanční podpora Unie na restrukturalizaci vinic uvedená v odstavci 1 tohoto článku nepřesáhne 80 % skutečných nákladů na restrukturalizaci vinic, které Španělsko označilo za postižené závažnými nepříznivými meteorologickými jevy v říjnu a listopadu 2024.

3. Odchylně od čl. 59 odst. 1 třetího pododstavce nařízení (EU) 2021/2115 může mít náhrada producentům postiženým závažnými nepříznivými meteorologickými jevy v říjnu a listopadu 2024 za ztrátu příjmů v důsledku provádění intervence uvedené v odstavci 1 pouze formu finanční náhrady na maximální dobu, která nepřesáhne tři roky.

Článek 3

Dočasná odchylka od nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2022/126

Odchylně od čl. 11 odst. 10 druhého pododstavce nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2022/126 může Španělsko povolit pouhou náhradu investic totožnými aktivy organizacím producentů, sdružením organizací producentů nebo vinařům, které Španělsko označilo za postižené závažnými nepříznivými meteorologickými jevy v říjnu a listopadu 2024, pokud je ztráta počátečních aktiv způsobena výskytem těchto jevů.

Článek 4

Vstup v platnost a použitelnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se do 27. května 2026.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 26. května 2025.

Za Komisi
předsedkyně
Ursula VON DER LEYEN